

MHB 1644
75. opt

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
Felelős kiadó: dr. Bódi István főtítkár
Szerkesztő: Barna Zoltán
Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
Telefon: 214-025
214-026
224-223
426-185

T a r t a l o m j e g y z é k

	old.
Dr. Vas Tibor: Hazánk felszabadulása	2
Elnökségi ülés	3
"Magyarország története 1933-1975." Történelmi vetélkedő versanyaga.	
Pilinszky János: Harbach 1944.	5
Stetka Eva: Amiben sorsunk	6
A költészet hete alkalmából:	
József Attila: Április 11.	6
Megyei szervezeteink életéből	7
Köszöntjük kitüntetett sorstársainkat	10
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Fogyasztói reklamáció, - fogyasztói érdekvédelem	10
Dr. Domonkos János: "Életemről, - munkámról"	
"Paraszti sor, - gyári munka, - tanári katedra."	11
Dr. Molnár Katalin: Nők részére	
A nők nemzetközi évéről	13
Németh Tamás: Zenei rovat.	
Vikár Sándor: Németh Tamás zongorahangversenye Nyíregyházán	14
György Tamás: Technikai rovat.	
A rádiófrekvenciás hullámokról. II.rész.	15
Dr. Domonkos János: Kulturális életünk eseménynaptára.	17
Lalík Mária: Egy hangulatos Tabi-estről.	18
Dénes József: Sportrovat	
Molnár István: Beszámoló a Vakok III. egyéni Sakkvilágbaajnokságáról	18
Gál Imre: uttörőrovat.	
Köszöntjük a párttagokat.	20
Egy nap Debrecenben.	21
"Ki mit tud".	22
Felhívás magyarnóta- és táncdal énekversenyre	22
Felhívás Braille írás- és olvasás versenyre	23
Közlemények	24
Halálozás	25
Innen-onnan	25

Dr. Vas Tibor:

Hazánk felszabadulása.

Április 4-én ünnepeljük hazánk felszabadulásának 30. évfordulóját. Ezen a napon a győzelmes szovjet hadsereg végleg kiüzte hazánkból a német fasisztákat és a magyar nyilas csapatokat. A szovjet hadsereg oldalán már magyar alakulatok is részt vettek, ezekben a harcokban. Ez a győzelem nyitotta meg az utat Bécs felé, amelyet rövidesen szintén felszabadított a szovjet hadsereg, de ez volt a nyitánya a második világháború legnagyobb és legjelentősebb harcának a Berlini csatának is. Május 8-án a szovjet csapatok elfoglalták Berlint és május 9-én a győzelem napján a német fasiszták a Szovjetunió és szövetségesei előtt feltétel nélkül letették a fegyvert. Ezzel végetért a világtörténelem legborzalmasabb, legvéresebb háborúja, amely 50 millió halottat követelt és ezek közül 20 millió volt a szovjet áldozatok száma.

Április 4-e hazánk legnagyobb ünnepe. E nappal új történelmi korszak kezdődött hazánkban. A szovjet csapatok győzelme megnyitotta előttünk a fejlődés útját és mi a Szovjetunió állandó segítségével élni tudtunk ezzel a szabadsággal.

1945-ig Magyarország feudál-kapitalista állam volt. 1945-ben polgári demokratikus korszak kezdődött, amely 1947-48-ban szocialista forradalommal fejlődött és 1948-ban létrejött nálunk a proletárdiktatura, a szocialista állam.

Felszabadulásunk 30. évfordulójának különös jelentőséget ad az, hogy alig néhány nappal az évforduló előtt tartotta XI. kongresszusát a Magyar Szocialista Munkáspárt. Ez a kongresszus lényegében felmérte az eddig megtett ut eredményeit és kitűzte a közeli és távlati feladatokat. Megállapította, hogy leraktuk a szocializmus alapjait és áttérhetünk a fejlett szocializmus építésének időszakába.

Hazánk 1945-ben mind a mezőgazdaság, mind az ipar terén elmaradt ország volt. Belső erőforrásainkat felhasználva, a Szovjetunió és több KGST ország együttműködésével, igen jelentős mértékben fejlesztettük mind iparunkat, mind mezőgazdaságunkat. A termelési eszközök társadalmi tulajdonban vannak, iparunk, mezőgazdaságunk, kereskedelmünk szocialista. A magánkereskedelem és a magánkisipar szinte elhanyagolható százalékot képvisel. A 30 év alatt először a 3 éves tervet realizáltuk, amely tulajdonképpen a világháború pusztítása folytán szétzilált gazdasági élet helyreállítását tűzte ki célul. 1975-ben pedig már eljutottunk oda, hogy negyedik 5 éves tervünk utolsó évének feladatait oldjuk meg és e tervteljesítések teszik lehetővé, hogy az ötödik 5 éves tervünkben feszítettebb feladatokat tűzzünk ki magunk elé. Pártunk kongresszusa helyesen állapította meg, hogy a párt politikájával egyetért nemcsak a párt egész tagsága, hanem az egységes szocialista nemzet is. Ez megnyilatkozott a kongresszust előkészítő értekezletek vitáiban, de még inkább azokban a kiemelkedő munkateljesítményekben, amelyeket a kongresszusi verseny során értünk el.

Az egységes szocialista nemzetten belül továbbra is a munkásosztály a vezető osztály. A kapitalista környezetre tekintettel szükséges az erős szocialista állam, amelynek vezető irányító ereje a Magyar Szocialista Munkáspárt.

Az elmúlt 30 évben végbement nemzetközi fejlődést is értékelte a kongresszus és megállapította, hogy ma a Szovjetunió és a szocialista államok békepolitikájának eredményeképpen, amelyet haladó százmilliók támogatnak, a tőkés országok is kénytelenek politikájukban a két rendszer békés együttműködésének elvét elfogadni, ezt ugyan egyes agresszív körök igyekeznek megzavarni, megakadályozni, de a kongresszus magáévá tette azt az eivi álláspontot, hogy ma a fővonalat, a békés folyamatot visszafordíthatatlanná kell tenni.

A kongresszusi beszámolóból és a hozzászólásokból sugárzott a magyar és szovjet nép megbonthatatlan barátsága. 30 év alatt mi állandóan éreztük a Szovjetunió gazdasági, politikai és ideológiai támogatását. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a kongresszuson személyesen Brezsnyev elvtárs részt vett. Felszólalásának igen nagy nemzetközi visszhangja volt. A mi számunkra azonban azt tartjuk a legjelentősebbnek, hogy Brezsnyev elvtárs is hangsúlyozta a két párt, a két nép megbonthatatlan barátságát és további együttműködésének fontosságát.

Harminc év alatt jelentős fejlődést értünk el az ideológia terén is. 1945. előtt a marxizmus-leninizmust csak nagyon kevesen ismerték Magyarországon. A Horthy fasizmus illegalitásba kényszerítette a kommunista pártot és az is bűncselekmény volt, ha valakinek a könyvtárában marxista-leninista tudományos műveket találtak. Harminc év alatt általános lett a marxizmus-leninizmus ismerete. Természetesen ez arra kötelez bennünket, hogy még tovább fejlesszük az ideológiai színvonalat. Ennek különös jelentőséget ad az, hogy a békés egymás mellett élés időszakában az ideológiai osztályharc egyre nagyobb szerepet játszik, s ezért kell arra törekednünk, hogy egész népünk még magasabb szinten sajátítsa el a marxizmus-leninizmus ideológiáját.

A párt programtervezete az eddig elért eredményeken alapszik. Feszített feladatokat tűztünk magunk elé, de pártunk helyes politikáját követve öntudatos, fegyelmezett munkával teljesíteni tudjuk ezeket a feladatokat. Jelszavunk: szocialista módon élni, szocialista módon tanulni és szocialista módon dolgozni.

- . -

Elnökségi ülés

Szövetségünk Országos Elnöksége 1975. március 27-én ülést tartott.

Megjelentek: az Országos Elnökség tagjai teljes számban, valamint dr. Horváth Lajos osztályvezető helyettes, Barna Zoltán, a Vakok Világa szerkesztője, dr. Takács István jegyző, továbbá a napirend 1./ pontjának tárgyalásán Gévai Béla, a Mű.M.5-ös Szakmunkásképző Intézete kihelyezett osztályainak vezető tanára, Sólyom Jánosné, a Szociális Intézetek Központjának főelőadója, Ujlaki Tiborné, a Vakok Állami Intézetének tanára és dr. Domonkos Jánosné, a Mű.M.5-ös Szakmunkásképző Intézetnek igazgatóhelyettese.

Első napirendi pontként Gévai Béla vezető tanár beszámolójára került sor. Többek között elmondotta, hogy az 1974-75. tanév I. félévének tanulmányi eredményei a vezetőse alatt álló osztályokban az elmúlt évhez képest javulást mutatnak. A tanulmányi kirándulások, üzem- és kiállítás látogatások jól szolgálták a tanulók fejlődését. Nehézséget okozott az előkészítő osztályok hiánya. Ezután részletesen foglalkozott a könyvkötő és kőműves ipari tanulók helyzetével és elért eredményeivel. Megállapította, hogy tanulóink a nehézségek ellenére is minden munkaterületen jól megállják helyüket. Szólt arról, hogy a tanulók korrepetálása a korábbiakhoz képest javult, de mennyiségét és színvonalát tovább kell emelni.

Gévai Béla rámutatott arra a negatív jelenségre, hogy rendkívül kevesen jelentkeznek ipari tanulóknak, és ez az oktatás jövője szempontjából figyelmeztető jel legyen.

A beszámólót sok hozzászólás és igen részletes vita követte. Dr. Solymos Gyula sikra szállt amellelt, hogy a szakmunkásképzést fenn kell tartani, arra minden célvállalatnak, - így a Fővárosi Kéfé- és Seprőgyártó Vállalatnak is nagy szüksége van. A maga részéről megad minden támogatást az oktatás hatékonyabbá tétele érdekében. Kiemelte, hogy a vállalatoknál fejlődik a gépesítés, tehát a gyártási technológia fejlődésével a tananyagoknak is lépést kell tartania, arra kell törekednünk, hogy a hagyományos szakmákat a fiatalok számára vonzókká tegyük.

Az Országos Elnökség ennek alapján felkérte dr. Solymos Gyula és Gévai Béla elvtársakat, hogy tanulmányozzák a szakipari képzés egyes témáinak korszerűsítési lehetőségeit és erről az Elnökség előtt egy későbbi időpontban számoljanak be.

Sólyom Jánosné elvtársnő felszólalásában elmondta, hogy a Szociális Intézetek Központja felmérést végzett a Vakok Általános Iskolájából kilépő tanulók elhelyezkedéséről, továbbtanulásáról és életük alakulásáról, melynek alapján megállapítható, hogy fiataljaink sorsa megnyugtatóan alakul, minden vonatkozásban fejlődés tapasztalható.

Dr. Vas Tibor elnök hangsúlyozta, ne legyünk elégedettek az elért eredményekkel, ismételten felvetette annak szükségességét, hogy a megyei szervezetek vezetőségei beszéljék rá a szülőket, hogy gyermekeik továbbtanuljanak és így mind több fiatal részesüljön rendszeres és magas színvonalú képzésben.

Szemerédi István elvtárs többek között aláhuzta annak szükségességét, hogy a lengyel és számos egyéb külföldi példa nyomán irányt kellene vennünk néhány fém- és elektromosipari szakma oktatása és elterjesztése felé. Továbbá önálló tanműhelyek felállítását sürgette hagyományos szakmákban is.

Számos felszólalás után dr. Bódi István főtitkár foglalta össze a vitát. Köszönetet mondott a tanári testület nehéz és eredményes munkájáért. Kijelentette, hogy szövetségünk megállapodás szerint továbbra is minden rendelkezésre álló segédesszükkel ellátja az ipariskolát. Kidomborította, az új szakmák keresésének fontosságát és örömmel üdvözölte annak lehetőségét, hogy kisebb létszámú szakmai csoportok oktatása is megvalósulhat.

Dr. Vas Tibor vitazáró szavaiban fokozott együttműködésre kérte Szövetségünk, a Szociális Intézetek Központja és az Iskola vezetését, mert számos kérdésben csak így remélhető előrelépés. Elismerő szavakkal méltatta Gévai Béla és a tanári testület áldozatos munkáját.

Ezután az Elnökség az Üdülési Bizottság felterjesztése alapján átfogó vita után kijelölte azt a 20 személyt, akik 1975 nyarán a Német Demokratikus Köztársaságban jutalomüdülésben vesznek részt.

Dr. Vas Tibor a továbbiakban néhány bejelentést tett, ezek közül a következőket emeljük ki:

A párizsi hivatalos Louis Braille ünnepségeket május 22. és 24. között tartják meg, melyen Szövetségünket dr. Vas Tibor elnök képviseli.

A Szocialista államok vakok szövetségei elnökeinek értekezlete Berlinben takarékosági okokból elmarad és arra Párizsban, a Louis Braille ünnepségeket követően kerül sor.

Közölte, hogy a jubileumi Braille évvel kapcsolatos sajtópropaganda érdekében lépéseket tett, melynek eredményeképpen néhány napilapban már jelentek is meg ilyen jellegű cikkek.

Solt János bejelentette, hogy a vak fiatalok 1975. évi prágai zenei versenyére 5 jelentkező iratkozott fel, a jelentkezőket a Csehszlovák fővárosba elküldték. A zenei szakosztály 1975-ben két országos verseny megrendezését tervezi:

- a./ Magyaróta énekverseny,
- b./ táncdal énekverseny.

/E versenyekről részletes felhívást olvashatnak jelen számunkban./

A szakosztály előkészíti továbbá a vak művészek őszi zeneakadémiai hangversenyét.

Az Elnökség a versenyek tervezetét jóváhagyta, a többi bejelentést tudomásul vette.

Dr. Bódi István főtitkár bejelentősei:

Borsod-megyei szervezetünk helyiségének nagyarányú átépítésénél, korszerűsítésénél dr. Pálos György, a miskolci Építőipari Vállalat igazgatója és Szarka János, a városi Pártbizottság osztályvezetője a pénzügyi fedezet előteremtésében és a kivitelezés lebonyolításában igen értékesen fáradozott, ezért javasolta nevezetteknek a Braille emlékéremmel való kitüntetését. Az Elnökség ehhez egyhangulag hozzájárult.

Szövetségünk vezetősége úgy határozott, hogy Partunk XI. kongresszusának hivatalos rövidített anyagát pontírásban és magnetofonszalagon kiadja.

Bács-Kiskun-megyei szervezetünk Lakiteleken, Hajdu-Bihar-megyei szervezetünk pedig majduszoszlón körzeti csoportot kíván létesíteni. Az Elnökség megvizsgálta a kérdést és mivel úgy találta, hogy a tárgyi feltételek mindkét helyen megfelelőek, - az engedélyt megadta.

Az Egészségügyi Minisztérium illetékes osztálya hozzájárult Pinvicky György budapesti és Pest-megyei szervezetünk titkárává történő kooptálásához.

Néhány helyi jelentőségű bejelentés után dr. Vas Tibor elnök az ülést bezárta.

- . -

"Magyarország története 1933-1975."

Történelmi vetélkedő versanyaga.

Pilinszky János:

Harbach 1944

Ujra és újra őket látom,
a hold süt és egy rud mered,
s a rud elé emberek fogva
huznak egy roppant szekeret.

Vonják a növény éjszakával
növekvő óriás kocsit,
a testükön a por, az éhség
és reszketésük osztozik.

Viszik az utat és a tájat,
a fázó krumpliföldeket,
de mindennek csak súlyát érzik,
a tájaktól a terheket.

Csak szomszédjuk esendő testét,
mely szinte belejük tapad
amint eleven rétegekben
egymás nyomában inganak.

A falvak kitérnek előlük
és félre állnak a kapuk,
előbük jött a messzeség és
megtántorodva visszafut.

Térdig gázolnak botladozva
facipőiknek alacsony,
sötétben zörrenő zajában,
mint láthatatlan avaron.

De törzsük már a némaságé.
Magasba mártják arcukat,
feszülten mintha szimatolnák
a messze égi vályukat.

mert fogadásukra már készen,
akár egy megnyíló karám,
kapuit vadul szétaszitva
sarkig kitárul a halál.

...

Stetka Éva:

Amiben sorsunk

Kitárt madárszárny a béke,
Le ne löjjétek a madarat.
Nyoma marad a dalnak, nyoma marad a vérnek,
A szerelemnek nyoma marad.

Jeleket ír a fény a porba,
Jeleket hagy maga után az ember.
Derüvel, türelemmel maga építi sorsát,
S elég a jelekkel.

Amiben sorsunk benne él, virul egy kicsi ország,
vigyázzunk rája sokan.
Elsuhan a nap, elsuhannak az évek,
S az új nemzedék sorra megfogán.

Tiszta derüvel, tiszta suhanással,
Kitárt madárszárnyal vigyázzunk jó sokáig,
S megadja majd a föld legbuzgóbb áradását,
S ebben a derűben az életünk virágozik.

Kitárt madárszárny a béke,
Hagyjuk dalolni ezt a madarat.
Nyoma marad a fénynek, nyoma marad a dalnak,
S a tegnap egyre nyomtalanabb.

- . -

A költészet hete alkalmából.

1965. óta minden évben megrendezik hazánkban április 11-én, József Attila születésnapján: a "Költészet Napját."

Idén, felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére az április 11-ét magában foglaló hetet a "Költészet Hetének" nyilvánították.

A jeles évfordulóról a Magyar Írószövetség, Párt- és tömegszervezeteink, a Rádió és a sajtó, valamint számos üzem és intézmény dolgozója műsorokkal, ünnepekkel emlékezett meg.

Szerény hozzájárulásként lapunk is József Attila verssel köszötni a halhatatlan proletárköltőt, aki most lett volna 70 éves.

József Attila:

ÁPRILIS 11

A talló kalászeit hányva
s a verebek közé belesvén
nagy szél kapott föl egyszer engem
hirtelen, április estén.

Gyerekeit kereste arra
s engem talált ott épp az utban.
Bömbölt, örül s én mosolyogva
rengeteg mellén elaludtam.

Vitt falvan, földeken keresztül,
meghempergetett jó sárosra,
cibálva és kacagva vitt egy
pesti, csatakos külvárosba.

Az utcán vidám jasszok lógtak
s még vidámabban verekedtek,
kiabáltak, kiabáltunk és
a jasszok végül berekedtek.

Mondom, valami nagy ünnep volt
a hivek templomba mentek
s reszketve, szomorú kézzel
áldották őket meg a szentek.

S hogy a harangok bugtak, föl nőtt
a szívekben nagy, esti béke,
A gyilkos végzett emberével
s úgy menekült, kalaplevéve.

Reménységnek és tulipánnak
kicsikis deszka-alkotmányba
1905-ben ilyen
iktattak be az alkotmányba.

A kártyás munkásnak fiuként.
s a szép, ifjú mosóasszonynak
ligetnek, sárnak, vágynak célnak,
fejkendőbe kötözött gondnak.

A szegényasszony rég halott már,
de fiát a szél el nem hagyja,
együtt nyögünk az erdőn éjjel
s együtt alszunk el virradatra.

- . -

Megyei szervezeteink életéből

Legnagyobb vidéki szervezetünk, - mint ismeretes- , Nyiregyházán van, ahol pezsgő, színvonalas kulturális élet folyik. Ez alkalommal is számos rendezvényről kaptunk tudósításokat, melyeket kivonatossan közlünk.

1975. február 8-án a szervezet klubhelyiségében farsangi ünnepekre került sor. A szépen feldiszitett teremben idősek és fiatalok egyaránt jól érezték magukat. Az összejövetel kedves színtöltője volt a tombola, majd kis monológok és dalok váltakoztak. Édességek és italok tették teljessé a farsangi hangulatot.

...

Már szinte hagyományos Nyiregyházán, hogy az Állami Zeneiskola tanárai minden évben hangversenyt adnak a Szövetség tagjai részére. Szívesen vállalják az önzetlen szereplést a tanárok és még nagyobb szeretettel fogadják a hallgatók. Ez érződött március 1-én a Szövetség klubhelyiségében megrendezett hangversenyen. A műsorban Händel, Mozart, Schubert, Brahms, Debussy, Bartók, Kabalevszkij egy-egy műve szerepelt. Az előadók: Margittay Zsuzsa, Molnár Éva, Pálkövi Mária, dr. Marssó József, Csósz Sándorné, Sipossné Fesztóry Ágnes voltak. Zongorán kísért Babka József. A megszólaltatott művek hű tolmácsolása, méltán nyerte meg a közönség tetszését.

Az élményekben gazdag, szép este emlékéért őszinte köszönet illeti a lelkes művésztanárokat.

...

Március 19-én "Tudni illik, mi illik" címmel Bory Zsolt, a megyei könyvtár munkatársa érdekes előadást tartott a szervezet klubhelyiségében. Az előadást az idősek és a fiatalok egyaránt nagy érdeklődéssel hallgatták.

...

A Váci Mihály Irodalmi Kör vezetője: Hargittay Jánosné magyar szakos tanárnő március 8-án Jókai Mór születésének 150. évfordulójának tiszteletére előadást tartott, melyben méltatta a nagy író életét, beszélt népszerű regényeiről. A jelenlévők nagy élvezettel hallgatták az előadást.

...

Az 1848-as márciusi eseményekre emlékeztek Szabolcs-Szatmár-megyei szervezetünkénél a március 13-án megtartott ünnepségen. Kovács László, az énekkar vezetője, méltatta a történelmi eseményeket. A megemlékezést színvonalas műsor követte.

...

Az eseménysorozat egyik kiemelkedő programja volt Nyíregyházán a Kodály Zoltán emlékműsor. A nagy komponistára Kovács László az énekkar vezetője emlékezett. Hanglemezekről részleteket mutatott be a Bicinia Hungarica-ból és a mester férfikarra írt műveiből. Az énekkar tagjai szívesen hallgatták a tavalyi repertoárjukban is szereplő Kállai-kettős felvételét, majd zenei toto következett, melyben az előadás anyaga is helyet kapott. Kovács László karnagy ígéretet tett arra, hogy a jövőben hasonló zenei vetélkedőket állít össze. Ez a nagyszerű program zenei műveltségben, életmódban gazdagította a kórust, s a tagokat még közelebb hozta egymáshoz.

...

Március 20-án Németh Tamás zongoraművész lépett a nyíregyházi közönség elé. Hangversenyéről jelen számunk zenei rovatában részletes beszámolót olvashatunk.

...

Több riportot kaptunk az ország más megyéiben élő tudósítónktól is. A továbbiakban ezen írások között tallózzunk.

Nagyatádon 1975. március 8-án a művelődési házban nagyszerű nőnap ünnepségre és klubnapra került sor a városban és környékén élő sorstársak számára.

A megnyitó után a helyi iskola uttörői kedveskedtek műsorukkal. Ünnepi beszédet mondott dr. Bakács Tibor főorvos. Majd a Somogy-megyei szervezet nevében Csik Lajos elnök köszöntötte a nőket és a többi résztvevőt. A városban élő sorstársak nevében Nagy József üdvözölte az ünnepelteket. A beszéd befejezése után valamennyi jelenlévő sorstársnőnek egy csokor hóvirággal és kis csomaggal kedveskedett a rendezőség.

A programban Dicső Ildikó novellákat olvasott fel, Vasics György sorstárs hangulatos harmónikaszámmal szórakoztatta a közönséget.

...

Szolnokon a Munkásörök klubtermében 1975. március 17-én a MÁV. Kórház szemész főorvosa, dr. Bagóczy Lajos megyei szervezetünk felkérésének eleget téve, - "Hogyan éljenek a vakok" - címmel előadást tartott, melyen mintegy 100 sorstárs vett részt. A kimagaslóan értékes előadás népszerű formában, de részletesen foglalkozott többek között a különböző szembetegségekkel és azok lehetséges megelőzésével. Felhívta a figyelmet a rendszeres orvosi vizsgálatok fontosságára.

A jelenlévők a szembetegségekről több kérdést tettek fel, melyekre a főorvos kimerítően válaszolt.

Végül Főríz László, a megyei szervezet vezetőségének tagja mondott köszönetet dr. Bagóczky Lajos főorvosnak fáradságáért és a hasznos információkért.

...

Borsod-megyei szervezetünk miskolci klubhelyiségében 1975. március 15-én magasszínvonalú műsort rendeztek, melynek keretében megemlékeztek 1848. március 15-ről. Nagyban hozzájárult az ünnepség sikeréhez Szövetségünk budapesti zenekarának és kulturatíváinak vendégszereplése.

Az együttes mintegy kétórás műsorral szórakoztatta a közönséget. Tudósítónk nagy elismeréssel ír Erhardté, dr. Molnár Katalin szavaló és előadó készségről. A publikumnak Köteles György nagyarnóta csokrot nyújtott át, mely nagy tetszést aratott.

A szereplőkkel együtt őszinte köszönet illeti dr. Domonkos János tanárt, aki az est fáradhatatlan szervezője volt.

...

Braille-est Ozorán

1975. március 19-én a község mozihelyiségében nagysikerű megemlékezést tartottak a Braille-írás publikálásának 150. évfordulója alkalmából. Az ozoraiak, akik zsufoolásig megtöltötték a termet, nagy tetszéssel és szeretettel fogadták a Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetsége Tolna-megyei szervezetének küldöttségét és kulturcsoportját, melynek tagjai a műsor után a helyi Vöröskereszt vendégszeretettel élvezték.

A szereplők névsora a következő: Audi Sándor, Balogh Jenő, Balogh Jenőné, Benkő Pál, Kretczer József, Nagy György, Nagy Györgyné, Rekeczky Jánosné, Tóth István, Ozsvald István.

A kedves eseményről a Tolna-megyei Népujság is megemlékezett.

...

Fejér-megyei szervezetünk 1975. március 23-án a székesfehérvári Videotongyár Művelődési Otthonában műsort rendezett a város felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából; ugyanekkor emlékeztek meg hazánk felszabadulásának 30. és a pontírás publikálásának 150. évfordulójáról is.

Az ünnepséget Hutzler Gyula a szervezet elnöke nyitotta meg. Gibba Andor titkár ismertette Louis Braille életrajzát, majd a közönség látó tagjainak mágnes táblán is bemutatta a rendszer lényegét.

A szünetben szendvicsekkel és üdítő italokkal kedveskedett a rendezőség.

A program második részében a Fejér-megyei Tanács Irodalmi Színpadának előadói léptek pódiumra, verses, zenés műsorszámokat szólaltattak meg a felszabadulás tiszteletére.

A közreműködőket a publikum lelkes tapssal jutalmazta. A szervezet vezetősége az ünnepség szereplőit megvendégelte és Hász Erzsébet, a Videotongyár Művelődési Otthonának igazgatója értékes könyvekkel ajándékozta meg őket.

A hármas évforduló megünneplése meleg, baráti hangulatban ért véget.

...

Munkatársaink voltak: Csik Lajos, a dombovári levelező csoport tagjai: Gibba Andor, Kalapos Béláné, Kovács László, Molnár Zoltán, Németh Lászlóné, Réti Nagy Pál.

Köszönjük a tudósításokat!

- . -

Köszöntjük kitüntetett sorstársainkat

Április 1-én dr. Schulteisz Emil egészségügyi miniszter, hazánk felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából, - ünnepélyes keretek között - nyújtotta át dr. Szabó Károly elvtársnak, Országos Elnökségünk tagjának, Szövetségünk Vas-megyei szervezete titkárnak, a szombathelyi Vakok Állami Intézete igazgatójának a Munkaéremrend ezüst fokozatát, valamint Bori János elvtársnak, budapesti nyomdánk lemezirójának a Munkaéremrend bronz fokozatát.

Dr. Szabó Károly mintegy 3 évtizedes munkájával mindhárom minőségében mulhatatlan érdemeket szerzett. Példamutató kapcsolatokat épített ki a megye, a Párt, a tanácsi és társadalmi szerveivel.

Mint az intézet igazgatója, tagságunk előtt ismertté tette nevét humánus és igazságos intézkedéseivel, fáradhatatlan segitenniakarásával. Titkári funkciójában rendkívül értékesen fáradozott a vakügy előrevitelében.

Bori János 1949. óta igen nagy szaktudással és kivételes lelkiismeretességgel látja el munkáját. Mintegy másfél évtizeden keresztül dolgozó társai megbizásából szakszervezeti bizalmi funkciót is betöltött. Az általánosan használt pontíráson kívül a magyar Braille-rövidírás, a különböző pontírásu hangjegyrendszerek, valamint a matematika és kémia tanításához szükséges speciális pontírás egyik legkiválóbb ismerője.

Öszinte büszkeséggel tekintünk kitüntetett sorstársainkra, szívből gratulálunk nekik, további értékes munkájukhoz nagyon jó egészséget és sok sikert kívánunk.

- . -

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat.

Fogyasztói reklamáció - fogyasztói érdekvédelem

Mindennapos jelenség, hogy a kereskedelmi forgalomban vásárolt termék valamelyminőségihibában szenved, ezt azonban a fogyasztó rendszerint csak később, a boltból való eltávozás után vesz észre. A vásárolt terméket a kereskedelem is valamelyik ipari vagy mezőgazdasági termelőtől vásárolta, a fogyasztó viszont joggal várja el, hogy megfelelő jó minőségű terméket kapjon, ám ez nem minden esetben lehetséges, hogy minőségi reklamációját gyorsan és bürokrácia mentesen intézzék el.

A fenti ösztársadalmi és egyéni érdek kielégítésére hivatott az a rendelkezés, amely kimondja, hogy az áru minőségi hibája miatt bejelentett kifogást a kereskedő nem háríthatja el. Ez a rendelkezés vonatkozik egyöntetűen az állami, szövetkezeti és a magánkereskedelmi tevékenység körében forgalomba hozott árukra, illetve azok minőségére. A kereskedelmet ugyanis általánosságban az a kötelezettség terheli, hogy csak kifogástalan minőségű, illetve a feltüntetett minőségi osztálynak megfelelő árut forgalmazhat. A kereskedelem tehát köteles megszervezni az áru beszerzése során a megfelelő minőségi ellenőrzést, s így kizárni azt a lehetőséget, hogy rossz minőségű termék egyáltalán kereskedelmi forgalomba kerülhessen. Ez alól a szabály alól csak egy kivételes eset van, amikor olyan csökkent értékű cikk forgalombahozataláról van szó, amelyet a vásárlóval közölt minőségi hibával, s ennek megfelelő árscökkenéssel, vagyis a tényleges érték figyelembevételével hoz forgalomba, az erre kijelölt bolt, pl. az Alkalmi Aruk Háza.

A kereskedelem a hozza beérkezett minőségi kifogást haladéktalanul köteles megvizsgálni és meggyőződni annak jogosságáról. Ha jogos a panasz, úgy a vásárló kívánságának megfelelően a kereskedelem köteles az árut kicserél-

ni vagy az árut visszavenni és az ellenértéket a vevőnek visszafizetni. A vásárló óhaja szerint a kereskedelem az áru kijavítását is vállalhatja, vagy a vételár megfelelő leszállítása útján is kártalaníthatja a vevőt. A kereskedelem jogosult, - amennyiben erre a konkrét esetben lehetősége van, - a minőséghibában szenvedő árut kicserélni, ha e cserét haladéktalanul végre tudja hajtani. E joga a kereskedelemnek abban az esetben is fennáll, ha a vásárló az áru visszavételét, illetve a vételár visszafizetését illetőleg az áru megjavíttatását vagy árleszállítást követel.

A csere tehát a fő módja a reklamáció orvoslásának. A gyorsan végrehajtott csere szolgálja ugyanis legcélszerűbben a fogyasztó érdekét.

Ha a reklamáció jogossága az áru természete, illetve a hiba jellege folytán, azonnal nem állapítható meg, vagyis ahhoz műszeres vagy laboratóriumi vizsgálat szükséges, minőségi kifogás elintézése 8 napon belül kell, hogy megtörténjen Budapesten, míg vidéken e határidő 15 nap. Ugyanez a határidő illeti meg a kereskedelmet a minőségi kifogás intézésére abban az esetben is, ha a kifogás alapos, azonban annak elintézése javítás vagy csere útján történik. Ilyenkor tehát a kereskedelem haladéktalanul köteles elismerni a jogos fogyasztói kifogást, azonban jogosult a 8, illetve 15 napos határidőn belüli elintézésre, minthogy technikailag a boltban a cserét az ottani raktárkészletre való tekintettel, illetve a javító kapacitás hiánya miatt nem lehet megoldani.

Kereskedelmi szerv jogosult a minőségi kifogás esetében a vevőtől a vásárlás tényét igazoló fizetési jegyzéket /blokkot/ követelni. Ennek hiánya azonban nem ok a kifogás elutasítására, mert mód van a vásárlás helyének és időpontjának egyébként más módon való bizonyítására is /pl. tanuk útján./

Ez a bizonyítási forma egyébként természetesen lehetőség szerint kerülendő, mert mindenképpen megnehezíti, illetve hosszabbá teszi a minőségi reklamáció elintézését.

Ezért ajánlatos, hogy mindenki őrizze meg a vásárlási blokkot. Bizonyos esetekben a csere kötelező.

- . -

Dr. Domonkos János: "Életemről, - munkámról."

"Paraszti sor - gyári munka - tanári katedra"; bemutatjuk
L a k I s t v á n tanárt.

Az iskola fontos ügye és élménye. Tanártársai és a diákok előtt egyaránt nyitva van a szive: és szobájának ajtaja. Nemigen tudnak kérni tőle olyasmit, amit ne teljesítene. Munkatársainak többször van alkalma megilletődni a legnemesebb értelemben vett szolgálatkészségétől. Megkértük, és ő szívesen beszél sokszinű életutjáról.

" - 1935. októberében születtem, a mezőföldi síkság közepén lévő nagyközségben, Hercegfalván. Szüleim egyszerű, szorgalmas földművesek. Hét élő testvér közül az ötödik helyen vagyok a sorban.

Nagy öröm érte a családot, amikor 1940-ben megvettük a családi házat. Az öröm nem tartott sokáig. A világháború évei következtek. Emlékszem egy 1942. évi februári havas, hideg napra, amikor édesapám azt mondta: "gyerekek, holnap el kell mennem katonának". A hét kiskorú gyermek sorsa édesanyám vállaira nehezedett: nemcsak az otthoni, de még a mezei munka is órá maradt.

Az első elemiben már kezdtem érezni gyenge látásom miatti hátrányomat.

1943. nyarán öröm a családban: édesapám hazajött a háboruból. Valami csodával határos módon - igaz, hogy sebesülten - került haza a voronyezsi harcmezőkről. Sérülése, mint háborus emlék, élete végéig elkísérte őt. Később sokat mesélt a háboru borzalmairól, gaztetteiről. Alig kezdődött el az iskolában az 1944-45-ös tanév, novemberben helyünket, a tanterekben katonák foglalták el. A szovjet csapatok december 6-án érték el községünket, a felszabadítás csak jóval később következett be. Az állandó harcokban falunk többször gazdát cserélt, míg végre február elején felszabadult.

Lassan megkezdődött az élet a földeken, a tanítás csak áprilisban. A háboru után az ország, de mi is sokat nélkülöztünk. 1948. nyarán már én is dolgozni kezdtem: aratáskor kötelet készítettem, vagy a lekaszált gabonát sarlóval szedtem marokba. A ház körül pedig az állatok gondozását, etetését végeztem.

Gyenge látásom ellenére résztvettem az iskolai ünnepélyeken, sőt sportversenyeken is. A csintalan gyerekek egy része sokszor bántott, csufolt, mert rosszul láttam és szemüveget viseltem. Szerencsére az osztály többsége mellém állt, sokat segítettek; hívtak tanulni és játszani. Sikerült felküzdennem magam a legjobb tanulók sorába. Már korábban elhatároztam, hogy szeretnék tanító lenni. Az általános iskolát 1951-ben fejeztem be és még abban az esztendőben felvételt nyertem a sárbogárdi tanítóképzőbe. Megkezdődött egyre küzdelmesebb ifjúkorom: hosszabb időre történő elszakadás az otthoni környezettől. A közeli Dunapentelén ekkortájt kezdődött el a Dunai Vasmű építése. Falunkban Tsz-ek alakultak. Szülőfalum szocialista község lett. Megváltozott a neve is: Hercegfalvából Mezőfalva lett. A sárbogárdi időszak felejthetetlen maradt számomra. A tanítóképző második osztálya elején a látásom romlani kezdett. Sajnos, abba kellett hagyni a tanulást. Ezután otthon dolgozgattam, közben szemorvoshoz jártam kezelésre.

1954. december 8. talán életem legszomorubb napja. Látásomat szinte órák leforgása alatt elveszítettem. Amíg láttam, nagyon szerettem a természetet, a tájakat. Másnap reggeltől már szinte semmit sem láttam. Nehéz napok következtek. Ezen az időszakon átsegítettek szüleim, testvéreim megértő gondoskodása, szeretete. Az elkövetkező években nagy hasznát vettem annak, hogy korábban sokminden érdekelt. A szomszédok és ismerősök hamarosan csodálkoztak, hogy mennyifajta munkát meg tudok csinálni. A munka mellett megtaláltam a szórakozás sajátos módját. Otthon nekem mindig elolvasták az ujságokat, néha szépirodalmi alkotásokat is. A rádiót már korábban is szerettem. A kapcsolatot a külvilággal mostantól műsorain keresztül tartottam fenn.

1959-ben a Budapesti Vakok Intézetébe kerülhettem; hamar megkedveltem azt és jól éreztem ott magam. A nagyvárosban való tájékozódásban segítségemre volt Katalin hugom, aki pedig a női intézet lakója lett, mivel ő is csökkentlátó. Kefekötést és seprükészítést tanultam, majd rövid idő alatt elsajátítottam a pontírás-olvasást is. 1961-ben kaptam szakmunkás bizonyítványt. Az iskola sok új ismeretet adott. Osztályfőnökünk - Gévai tanár ur - akivel ma kartársak vagyunk, szívvél-lélekllel foglalkozott velünk még a tanítás után is. Gyakran mentünk színházba, muzeumba és kirándulásokra.

1961-től már a Fővárosi Kefe- és Seprügyártó Vállalatnál seprükötő, majd seprüvarróként dolgoztam. Hamar megszoktam és megszerettem a munkát. Az indulásnál segített verba Józsi bácsi. A napi munka mellett elvégeztem a gimnáziumot: jeles eredménnyel! Nem volt megállás. Újabb hat fáradtságos esti tanulás a napi munka után, melynek eredményeként 1970-ben - az E.L.T.E. Bölcsészettudományi Karán megkaptam a történelem tanári diplomát. Még két évig a kefégyárban dolgoztam. Próbálkozásaim ellenére sem sikerült eljutni a katedrához. Közben már korábban elkezdtem udvarolgat-

ni egy kis munkatársnőnek, Herbály Erzsébetnek. 1971. májusában kötötünk házasságot. Tizenkét évig laktam intézetben, de ezután albérletbe mentünk.

1973. döntő változásokat hozott életemben. Augusztus 16-án az 5.sz. Szakmunkásképző Iskola kihelyezett tagozatának tanára lettem. Új munkakör, nagy feladatok vártam rám. Teljesült régi vágyam. Taníthattam. Szeptember 14-én újabb nagy öröm: új lakásba költözhattünk a Fűredi uti lakótelepen. Most már kényelmesen, zavartalanul készülhettem óráimra. Történelmet, pontírást és szakmai ismereteket tanítok. Azt szeretném, ha tanítványaink munkájukat szerető, becsületes emberekké válnának. A tanítás és a felkészülés mellett igyekszem feleségemnek is segíteni, hiszen ő is dolgozik, a kefégyárban és sokat segít nekem a felkészülésben is. Most már neki is több szabadideje van, mert 1974-ben sikerrel fejezte be gimnáziumi tanulmányait. Szabadidőmben kedvenc szórakozásom a zene és az irodalom, de velük egyenrangúnak kell említenem a népművészetet. A néprajz, a népművészet iránti rajongásom még gyermekkoromból való. Szülőfalumban évente megtartották az arató ünnepélyt, mely az aratás kezdetét jelentette. Ilyenkor feldiszitett kocsikon, népviseletbe öltözött fiatalok, hagyományos aratószerszámokkal vonultak fel a faluban. A látványos menetet megelőzte a csikós legények vágató hada. Azokban az években minden ősszel megrendezték a színpompás szüreti felvonulást és az azt követő mulatságot. Az akkori idők népszokásait ma már csak emlékeinkből, idős emberek visszaemlékezéseiből, könyvekből ismerjük.

Küzdelmes életem eddigi szakaszával elégedett lehetek. Ifjú koromban még paraszti sorban dolgoztam, később a gyári munka mellett tovább tanultam. Végül teljesült régi vágyam. Szeretek tanítani. Szeretnék jól, jobban és még jobban tanítani! A vakságból adódó nehézségeket le kell küzdeni. Nem szabad elkeseredni. Hiszen minden embernek megvan a saját problémája. Az élet nehézségei előtt nem szabad meghátrálni. Az ember csak küzdéssel, akarással tud előrejutni. A jövőben szeretnék újabb munkaeredményeket felmutatni. Magánéletemben pedig feleségemmel együtt boldogságban élni."

- Kivánjuk, hogy úgy legyen! Lak István szerencsés és boldog ember, mert bizik erejében, társadalmunkban és életprogramja megvalósításában.

- . -

Dr. Molnár Katalin: Nők részére.

A nők nemzetközi évéről.

A Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség tevékenységéről.

Az ENSZ 1975-öt a Nők Nemzetközi Évének nyilvánította, ahogy erről januárban be is számoltunk. Az ENSZ gyakorlatában az elmúlt évtized során polgárjogot nyert, hogy egy egész évet az alapokmányban foglalt valamely jelentős cél elérésére szolgáló harcnak szenteljenek.

Igy került sor például 1968-ban az emberi jogok évének megtartására. A Nők Nemzetközi Évének gondolata 1971. novemberében a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség /továbbiakban: NDNSZ/ havannai irodaülésén nyert megfogalmazást. Alapját e nagy világszervezet csaknem 3 évtizedes tevékenysége és nemzetközi tapasztalata sugallta.

Az NDNSZ a Német Demokratikus Köztársaságban alakult meg 1945-ben, a II. világháború után. Negyven ország haladó asszonyainak képviselői hozták létre azzal a céllal, hogy új keretet biztosítsanak a világ haladó nőmozgalmainak, hogy megakadályozzák az újabb háborút és hogy ráébredessék az asszonyokat jogaikra, kötelességeikre. Az NDNSZ a három évtized alatt

világszerte elismert szervezetté vált, amely ma 101 országban 117 nő-szervezetet foglal magába. Sikereik nemzetközi tekintélyét elsősorban annak köszönheti, hogy tagszervezetei mindig az adott társadalmi körülmények között az adott helyzetet felismerve harcoltak a nemzetközi együttműködésért, a nemzeti függetlenségért, a nők helyzetének javításáért. Az NDNSZ tevékenységének fő célja, hogy meghatározza a nők valóságos helyzetét és megfogalmazza a követeléseket. 1975. októberében összehívja a nők világkongresszusát. Erről is említés történt a januári 1. számban. E kongresszus a nemzetközi év kiemelkedő politikai eseménye lesz. Elsődleges célja, hogy fórumot adjon a különböző nőszervezeteknek. A kongresszus előkészítő bizottsága 1974. novemberében Tihanyban, Magyarországon alakult meg.

Az NDNSZ tevékenysége mindinkább felszínre hozza a szocialista és a tőkés társadalomban élő nők helyzete közötti különbséget. Hangsúlyozza a női munka fontosságát. A világ lakosságának fele nő. Ők teszik ki a világ munkaerejének egyharmadát. A női munkaerő ma már nem nélkülözhető. A Nők Nemzetközi Éve társadalmi ügy, amelynek célkitűzései nem korlátozódnak kizárólag a nőkre.

Az ENSZ felhívással fordult az egész világhoz, hogy működjenek közre a nemzetközi év céljainak megvalósításában.

A szocialista társadalmi rendszer feladata, hogy segítse az elmaradott országokban a nőmozgalmak fejlődését, harcoljon az egyenjogúságért, a békéért. A világ asszonyainak leghőbb vágya, hogy gyermekeik egy szebb, boldogabb, békés társadalomban élhessenek.

- . -

Németh Tamás: Zenei rovat.

Vikár Sándor: Németh Tamás zongorahangversenye Nyiregyházán

A Vakok és Csökkentőlátók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár-megyei szervezetének rendezésében hangzott el a TIT-ben március 20-án este 6 órakor Németh Tamás vak zongoraművész hangversenye. Aki csak hallgatta a kitűnő zongoraművész magával ragadó, könnyed, bravuros és elmélyült játékát és nem beszélt vele személyesen, annak fogalma sem lehet arról, hogy milyen óriási, szinte emberfeletti szorgalom és munka fekszik egy vak zongoraművész hangversenyében. Mert a most 31 éves Németh Tamás hangversenyző művész a javából, aki 1970-ben végezte el a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola művészképzőjét a már azóta meghalt, európai hírű mesternél: Ungár Imrénél. /Nyiregyházán is volt hangversenye! / Németh Tamás művészi képzeletét elsősorban a romantikus szerzők művei izgatják. Műsora is ezt bizonyítja. Első száma Liszt: Consolation c. műve volt. Liszt nemcsak a zongoratechnikában volt újító. A XIX. század második felében újító szerepe a lírai romantikában ugyanolyan jelentőségű, amilyen Wagner reformja volt a drámai romantikában. Műveiben a belső összefüggés, a túlfűtött romantikus érzelmek, a lélektani struktúra a lényeges, az, hogy a témák visszatérése valóban egy művé, egy alkotássá forrasztják össze kompozícióit. Ezt a túlfűtött érzelmeket tolmácsoló hangulatot, az összefogott, formálókészséget éreztük meg Németh Tamás kitűnő előadásában.

Második szám Brahms: Három Intermezzo és a g-moll Rapszódia volt. Hogy Brahms összetett művészetét megértsük, vessünk egy futó pillantást történelmi helyzetére. A nagy klasszikusok /Beethoven stb./ a forma tökéletességének és a költői tartalom mélységének egyesítésével utoljára foglalták egybe zenéjükben a kultúra teljességét. Ennek a grandiózus művészetnek ereje megtört az utána következő romantikában, melynek ezer-

felé széttagazo erdeklődése bizonytalan célokkal, homályos hittel és akarrattal uralta az emberek lelkét. Mindazonáltal a klasszikus szellem konzerválása állandó törekvés maradt a zeneszerzők egy csoportjánál és ezeknek sorából emelkedik ki a romantikus formaművészet egyik legsokoldalubb összefoglalója: Brahms. Zenéjéhez néha talán lassabban tudunk hozzáférni, nem azért, mert "keresett" mélységei vannak, hanem mert igazi érzéseket rejt, melyek nincsenek a felszínen. Ezeket a rejtett, mélységekből feltörő érzéseket tolmácsolta hihetően és érzékletesen az előadóművész játéka. Nemcsak a művek monumentalitását, hanem a gondolatok szellemes, finom szövését éreztük meg előadásában, azt a Brahmsot, akinek klasszicizáló formaművészete romantikus érzéseket, mélyreható gondolatokat tartalmaz. A szünet utáni befejező szám Schumann: Karneválja volt. Schumann valódi romantikus egyéniség. Zenéjéből néhány ütem elég ahhoz, hogy azt mondjuk: ez Schumann.

A XIX. század zenéjére nagy hatással volt. Ő a szép egyik forrása. A zongorairodalom olyan mesterműveket köszönhet neki, mint kevés zeneköltőnek. Nem jellemzi a nagy vonalra való törekvés. A finoman csiszolt részlet az ő erőssége. Ez jobban megfelel egyéniségének, mint a hatalmas kibontakozás, a széles iv. A klasszikusok egy-két témát bontottak ki, dolgoztak fel, Schumann a fejlesztés, a növesztés helyett ötletet rak ötlet mellé. Ennek látszólag ellentmond az, hogy bizonyos darabok egyetlen motívumra épülnek. A "Karnevál" jeleneteinek - kevés kivétellel - egy motívuma van. De Schumann mind harmóniailag, mind ritmikailag oly fesztelenül és szabadon használja fel a motívumokat sok művében, hogy ezt a komponálási stílust nem igen lehet szerves, motívikus munkának mondani. Ezt a különös álmvilágot igazi romantikus lélekkel tudta tolmácsolni Németh Tamás játéka. A hálás közönség tapsát két kis Schumann- és egy Schubert-darab ráadásával köszönte meg. Szép hangverseny volt.

- . -

György Tamás: Technikai rovat.

A rádiófrekvenciás hullámokról. II.rész.

Előljáróban álljon itt egy kis táblázat, a rádiófrekvenciák elméleti felosztásáról.

E néhány adat megértése nagyon fontos, mert erre alapul az egész elektromágneses hullámtechnika.

Az első számok a másodpercenkénti rezgésszámok, az utána zárójelben közzölt számok a hullámhosszt fejezik ki.

Hosszuhullám: 30 KHz- 300 KHz-ig,
/10.000- 1000 méterig./

Középhullám: 300 KHz- 3000 KHz-ig,
/1000- 100 méterig./

Rövidhullám: 3 MHz- 30 MHz-ig,
/100 m-10 méterig./

Ultrarövid hullám: 30 MHz- 300 MHz-ig,
/10-1 méterig./

A televíziózás azután megkövetelte a még rövidebb hullámsávokat, ezek a deciméteres és centiméteres sávok, a mikrohullámok, melyek 300 MHz-tól 30 Gigahertzig terjednek. Minden biztonnal észrevették olvasóink, hogy a számok sorrendje fordított, ennek az az oka, hogy a frekvencia növekedésével csökken a hullámhossz.

A különböző vevőkészülékeken hol a hullámhosszt, hol pedig a rezgésszámot adják meg, de bárki kiszámíthatja egyiket a másikkól, ha a ter-

jedési sebességet /mely megegyezik a fényével, másodpercenként 300 ezer km./ elosztja az ismert adattal.

A rádiózás őskorában sorra épültek a hosszuhullámu adók. Előnyük volt, hogy egy bizonyos területen belül vételük kevésbé függött a terepviszonyoktól, hátrányuk volt viszont, hogy az adó antennák óriási méretűek voltak, mert az alacsony rezgésszámu rádiófrekvenciás hullámokat, jó hatásfokkal csak így tudták sugározni.

A középhullámnál már valamivel jobb volt a helyzet, az antennák mérete kisebb és a terjedés is lényegesen jobb, de nagy távolságu összeköttetésre még ez a sáv sem volt alkalmas. A kutatók tovább növelték a frekvenciaszámot és az így kapott "u.n. rövidhullámnak" észrevették azt az érdekes tulajdonságát, hogy kilépve az antennából, a közvetlen környezetében gyengén-, vagy egyáltalán nem vehető, viszont a vétel javul, sőt rendkívül jó lesz távolabb.

Először nem tudtak mit kezdeni ezzel a hullámtartománnyal és átadták a lelkes amatőröknek, akik viszonylag kis teljesítménnyel rendkívül nagy távolságokat, kontinenseket hidáltak át, kezdték kutatni a titkát. Abban az időben már ismerték a földünket körülvevő légrétegeket. A kutatást később kiterjesztették az ionoszférára is. Megfigyelték, hogy egy bizonyos rétegről a rövidhullám visszaverődik és amilyen szöggel beleütökzik a rétegbe, annak kiegészítő szögével verődik vissza. Ezt a réteget Heaviside-rétegnek nevezzük.

Képzeljünk el egy háromszöget, a befogó és az átfogó csucsában van az adó antenna, a két befogó csucsa éri a földünket körülvevő Heaviside-réteget /mely körülbelül 30-50 km magasságban van/. A vevő antenna a másik befogó és az átfogó találkozásánál helyezkedik el. És így mindjárt érthetővé válik, hogy miért képes kontinenseket átfogni a rövidhullám.

Rendkívül nagy probléma még ma is, hogy ez a bizonyos réteg nincs azonos magasságban, mindig változik, hol emelkedik, hol süllyed. Ez a magyarázata annak, hogy a vevő antenna nem kap mindig ugyanolyan erős jelet és így a hang ingadozik, sokszor el is tűnik. Ezt a jelenséget hívják fading/elhalkulás/-nak.

A fading jelenség elég bonyolult, mert a hullámok kétféleképpen terjednek, felületi és térhullám formájában, ha a két hullám fázisban találkozik a vételi oldalon, erősítik egymást, ha különböző fázisban, gyengítik, sőt, ha a két fázis erőssége megegyezik, de előjelük ellentétes, ki is oltják egymást és ilyenkor a készülék teljesen elnémul. A konstruktőrök igyekeztek a vevő oldalon automatikus erősítést alkalmazni, de tökéletes megoldást még a mai napig sem sikerült elérni.

Végül említsük meg, hogy a cikkünk elején közölt táblázat hullámsávjainál az un. polgári rádiózás lényegesen szűkebb frekvencia tartományt használ, hiszen a szakembereknek gondoskodni kellett többek között a hajózás, a légiforgalom, - sőt legújabbán még az űrhajózás - viszonylag zavarmentes rádióösszeköttetéseinek hullámsávjairól is.

/Folytatjuk./

Dr. Domonkos János: Kulturális életünk eseménynaptára.

Rendezvények a Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetsége
Székházában, Budapest, XIV. Május 1. ut 47.

1975. április 27-én, vasárnap: 17 órakor:

Vakok Általános Iskolája zenei tagozatának hangversenye. Rendező: Németh Tamás.

május 1-én, csütörtökön: 17 órakor.

Műsoros majális.
A műsorszámok közül kiemelkedik: Liszt Ferenc: XV. magyar rapszódiaja - Németh Tamás zongoraművész tolmácsolásában -.
A műsor után tánc.

május 4-én, vasárnap:

17 órakor:
Anyák napi műsor. A programot rendezi: a Vakok Általános iskolája és Nevelőotthona.

május 11-én, vasárnap:

délelőtt fél 11 órakor:
"Magyarország története 1933-1975." A szellemi vetélkedőt Tóth Mária tanárnő vezeti. A díjakra 1.000.- Ft-ot biztosít a Szövetség.

" " "

délután 17 órakor:
Bodor Tibor színművész önálló előadó estje. 10.- Ft-os belépőjegyek a KISZ szervezetnél /Kovács Oszkár/ és a helyszínen vásárolhatók.

május 18-án, vasárnap:

délelőtt 10 órakor:
Ajándékműsor Fenyő Aladárné tagtársunk szervezésében. Előreláthatóan fellépnek: Bánki Zsuzsa érdemes művész, a Vigszínház tagja; Básti Lajos Kossuth díjas, kiváló művész, a Nemzeti Színház tagja; dr. Bőzsöny Ferenc a Magyar Rádió bemondója; Fenyő Aladár, a Thália Színház színművésze; Kiss Ferenc érdemes művész; Mátrai Betegh Béla Rózsa Ferenc díjas hírlapíró, a Magyar Nemzet kult. rovatvezetője; Rádai Imre kiváló művész.
Belépőjegyek szintén a KISZ-nél igényelhetők.

" " "

délután: 17 órakor:
Zongoraművek és dalok.
Bálics Mária és Malik Mária estje.
A műsort vezeti: Németh Tamás.

május 19-én, hétfőn:

este 19 órakor:
Kertész Leila, a Fővárosi Operett Színház tagja és Harangozó György, az Allami Déryné Színház tagja: A R I A E S D A L - E S T J E .
Közreműködnek: Mandovszki Judit zongora; Tornyos Kinga gordonka; és Kubinyi Borbála: szavalat.
Összekötő szöveget mond: dr. Farkas Albert.

1975. május 25-én, vasárnap: délután 17 órakor:

Geszner Jenő /Nagykörös/ zongorahangversenye.
Műsora: Bach: 2 preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier-ből /f-moll, g-dur/.
Beethoven: G-dur szonáta. Op.14.
Chopin: B-moll szonáta.

S z ü n e t

Debussy: Gyermekkuckó szvit.
Bartók: Szvit. Op. 14.
Liszt: XIV. Magyar Rapszódia.

Rendezvényeinkre szeretettel várjuk az érdeklődőket!

...

Malik Mária:

Egy hangulatos Tabi-estről.

Március 23-án délután 5 órai kezdettel Tabi-estre került sor Szövetségünk Székházának kulturtermében.

A műsort a múlt év őszén megalakult kulturcsoport adta, amely ez alkalommal mutatkozott be először a közönség előtt. Az érdeklődők nagy tábora nem csalódott az együttesben. Műsorukat Tabi László műveiből állították össze. A vidám kis darabok jó hangulatot teremtettek a hallgatóság körében, amely sok tapssal jutalmazta az előadó gárdát. Az estet hangulatos zeneszámok tették változatossá. Kiemelkedően nagy sikert aratott Kurinka Lászlóné és Egresics Mária cigánydal kettőse, valamint Kuminka György, aki magyarnótákat énekelt, igen szép előadásban. A derűs jelenetek és változatos zeneszámok méltán arattak nagy sikert a közönség soraiban.

Őszintén gratulálunk valamennyi kedves szereplőnek és nem utolsó sorban a kulturgárda vezetőjének, Hunyadi Lászlónak és Turi Józsefnek.

Jó munkát, sok sikert kívánunk és nagy érdeklődéssel várjuk a sorstársak hasonló jellegű rendezvényeit.

- . -

Dénes József: Sportrovat.

Molnár István: Beszámoló a Vakok III. egyéni Sakkvilágbajnokságáról.

A férfi egyéni sakkvilágbajnokság utja az utóbbi időben tövisekkel van kirakva. Ismeretesek azok a bonyodalmak, amelyek a Fischer-Karpov világbajnoki mérkőzést kísérik.

A vakok egyéni sakkvilágbajnokságának megrendezése sem nélkülözte a zökkenőket. Eredetileg Izrael vállalta a rendezést 1974-ben, de ez a feszült közelkeleti helyzet miatt elmaradt. Végül is a Német Szövetségi Köztársaság vállalta az előkészítést és a lebonyolítást. A versenyre február 17 - március 3. között került sor Bad Berleburgban.

Az előző világbajnokság a hollandiai Ermelóban volt 1970-ben. A világbajnoki címet Csabarkapa jugoszláv mester nyerte el, és ezzel megismételte az 1966. évi győzelmét. Ermelóban a magyar színeket képviselő Erős Pál ötödik helyezést ért el.

A mostani világbajnokság több rekordot eredményezett, mivel 21 ország 24 játékos versengett a győzelemért, illetve a helyezésekért. Először indult pl. szovjet, NDK., olasz, spanyol és ujjélandi versenyző. Ez utóbbi

különösen feltűnő volt, mivel a földgömb tulsó oldaláról érkezett, 36 órás repülőút után. Az előzetes nevezési listán még szingapuri játékos neve is szerepelt. Mindez azt mutatja, hogy a vak sakkozás eszméje már az egész világra kiterjed!

A nagyszabású versenyt ezuttal is svájci rendszerben, 11 fordulóban benyolították le.

Rendkívül felfokozta az érdeklődést az a kérdés, hogy Csabarkapa megtudja-e őrizni világbajnoki címét a szovjet Rudenszkivel és a csehszlovák dr. Flóriánnal szemben. Mindkettőnek mesteri címe van; dr. Flórián látásának elvesztése előtt biztos tagja volt a csehszlovák sakkválogatottnak. Többek között eredményesen játszott régebben Szmiszlov és Bronstein ellen is. A színeinket képviselő Erős Pált tárgyilagosan mérlegelve a 6-8. hely elérésére tartottuk képesnek.

A sorsolás Erőst az első fordulóban a norvég Fesche ellen szólitotta csatasorba, győzelmével jó rajtot véve. Az esélyesek ugyanakkor nehezen indultak.

A második fordulóban Erős ellenfele dr. Flórián volt. A nagyobb rutinnal rendelkező csehszlovák mester győzött. Ebben a fordulóban meglepetést keltett az NSZK-beli Wunsche, Rudenszki elleni döntetlenjével, kétszeri függőben hagyás után.

A harmadik fordulóban Erős balszerencsés körülmények között vesztett az NSZK-beli Milotzki ellen. Ekkor az élcsoport állása a következő volt: dr. Flórián állt az élen 3 ponttal, őt követték 2,5 ponttal Csabarkapa, Rudenszki és Wunsche.

A negyedik fordulóban magyar- finn összecsapásra került sor Erős győzelmével. E forduló két slágermérkőzése Flórián-Rudenszki és Wunsche-Csabarkapa között folyt, az előbbi dr. Flórián, az utóbbi Csabarkapa győzelmével.

A ötödik fordulóban Erős a jugoszláv Mehidiccsel játszott. Ellenfele fokozatosan felülkerekedett és biztosan nyert. Ugyanebben a fordulóban dr. Flórián, Csabarkapa elleni győzelmével nagy lépést tett előre. A hatodik ellenfél a dán Klausen volt; Erős itt biztosan nyert. Nagy csalódást hozott a 18-ik lépésben döntetlenre adott Csabarkapa-Rudenszki rangadó. A biztos győztesnek látszó dr. Flórián ekkor megbetegedett, 39 fokos lázzal ágynak esett. Egy játszmat halasztania is kellett. A továbbiakban már csak árnyéka volt önmagának, a soron következő harmas fordulóból mindössze fél pontot gyűjtött, és ezzel eluszott a már-már megszerzett végső győzelem.

A hetedik fordulóban az osztrák Tiefenbacher ellen Erős döntetlent ért el.

A nyolcadik fordulóban Erős a bolgár Hinef többszöri hibáját kihasználva győzött.

A kilencedik fordulóban nyújtotta Erős legjobb teljesítményét a lengyel Walisiak legyőzésével. dr. Flórián vezérét "nézte el" Mehidics ellen! A sorrend: Rudenszki 7, - Csabarkapa és Flórián 6,5, - Zeitler, Milotzki és Mehidics 6, - Erős, Burdio és Wunsche 5,5 pont.

A tizedik fordulóban Erős Rudenszki ellen jól játszott; a függőben hagyás után is döntetlenre állt a játszma, végül is Erős a nagyfoku idegkimerültség miatt nibát követett el és vesztett. Ezt a játszmat Rudenszki riválisai, így főleg Csabarkapa nagy izgalommal kísérték figyelemmel.

Az utolsó forduló eredményei még sok változást okozhattak, így elsősorban a világbajnoki cím és az érmes helyezések szempontjából. Számunkra egy esetleges győzelem a hatodik hely megszerzését is jelenthette volna, azonban nem így történt. Erős indiszponáltan játszott és viszonylag

gyorsan veszített Zeitler ellen. Rudenszki győzelmével bebiztosította első helyét.

A verseny végeredménye /holtversenyeknél az un. Bucholz pontszámítás döntött/: 1./ Rudenszki /Szovjetunió/ 9, - 2./ dr. Flórián /Csehszlovákia/ 8,5, - 3./ Csabarkapa /Jugoszlávia/ 8,5, - 4./ Zeitler /NSZK/ 7, - 5./ Mehidics /Jugoszlávia/ 7, - 6./ Wünsche /NDK/ 6,5, - 7./ Milotzki /NSZK/ 6, - 8./ Manetta /USA/ 6, - 9./ Burdio /Spanyolország/ 6, - 10./ Walisiak /Lengyelország/ 6, - 11./ Free /Ujzéland/ 6, - 12./ Tiefenbacher /Ausztria/ 5,5, - 13./ Erős 5,5, - 14./ Horrocks /Anglia/ 5,5, - 15./ Bestman /Hollandia/ 5, - 16./ Miettinen /Finnország/ 5, - 17./ Cohn /Anglia/ 5, - 18./ Hinef /Bulgária/ 4,5, - 19./ Winkelmann /Svájc/ 4,5, - 20./ Schmeisser /Franciaország/ 4, - 21./ Vaccani /Olaszország/ 4, - 22./ Klausen /Dánia/ 4, - 23./ Pesche /Norvégia/ 3, - 24./ Masenheut /Belgium/ 0 pont.

Tehát Rudenszki a világbajnok. Néhány játszmáját kiválóan játszotta meg, világbajnokhoz méltóan. Csabarkapa tudása is a régi, de feltűnő volt gyakori időzavara, emiatt többször is fél pontot hullajtott el. Ez a /trojka/külön versenyt futott a világbajnoki címért, a többieknek szinte semmi esélyt nem adva erre.

Erős Pál eredményéről: az igazat megvallva ennél jobbat vártunk. A sikeresebb szerepléshez azonban egészséges önbizalom, nagyobb küzdeni tudás szükséges. Játékereje jobb, mint az elért 50%, de feltétlenül szükséges a szűk szakmai tényezőkön kívül a sportbeli tényezők javítása.

A versenyen zavaró körülményként csak több játékos influenzás megbetegedése jelentkezett, valamint néhány igen hosszú függőjáték.

A verseny megrendezése, a versenyzők elhelyezése a kulturáltan berendezett vakok otthonában ideális volt. Az otthon a versenyen kívül több szórakozási lehetőséget is nyújtott, így többek között az uszoda, a szauna és a kuglipálya.

Az egyetlen szabad napon látogatást tettünk a közeli Marburg vakok iskolájában és üzemében.

A világbajnokság nevezetes eseménye marad a vak sakkozás történetének, mivel újabb országok kapcsolódtak be a vérkeringésbe és ezuttal nyert szovjet versenyző először világbajnokságot.

- . -

Gal Imre: Uttörőrovat.

Köszöntjük a parttagokat

1975. március 17-én intézetünkben egy kis ünnepség volt. Az uttörők köszöntötték az intézetben levő parttagokat. Először e sorok írója, uttörő-csapatunk titkára mondott kis beszédet.

"Ma kezdi meg munkáját a XI. pártkongresszus. Mint tudjuk, sok parttag és párton kívüli munkája fekszik az előkészítő időszakban. Olvastuk az ujságban, hallottuk a rádióban, hogy a kongresszus jó légkörben kezdi meg munkáját. Külön öröm és megtiszteltetés, hogy a szovjet pártdelegáció vezetője, Brezsnyev elvtárs is eljött a küldöttekkel.

Mondhatjuk, hogy a világ figyelve ránk és népünkre irányul.

Most, hogy az intézetünkben lévő parttagoknak egy kis ajándékot nyújtunk át, tulajdonképpen az egész kongresszust jelképesen köszöntjük; és sok sikert kívánunk munkájukhoz.

Iskolánk uttörői vállalják, hogy egy hétig, amigaz ünnepségek tartanak, viselik a vörös nyakkendőt. Ezzel is jelezni kívánjuk, hogy odafigyelünk az ország vezetőinek munkájára."

Ezután az uttörők részéről öt pajtás átadta a párttagoknak csapatunk ajándékát.

Befejezésül Papp János tanár ur /párttitkár-helyettes/ mondott válaszbeszédet, amelyben a párt munkájából adott nekünk egy kis izelítőt.

Szilasi Ferenc
csapattitkár

...

Egy nap Debrecenben.

Ez év február 24-én iskolánkból négy tanuló utazott a debreceni gyengénlátók iskolájába. A tanulókat Csocsán Lászlóné, a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola adjunktusa és Dicmann Dénes nevelő kísérték.

Ennek a debreceni utnak fő célja az volt, hogy bemutassuk, hogyan számolnak a vak tanulók abakusszal és bécsi jegyszámoló dobozzal. Fontos volt az is, hogy összehasonlíthassuk, a vak vagy a látó diákok végzik-e gyorsabban a kijelölt számtani műveleteket.

A bemutatóra fél tizenkettőkor került sor, amelyen a gyengénlátó intézet minden tanára jelen volt. Egy-egy példát kellett megoldanunk a négy alapművelet köréből. Lehetőségünk nyílt arra, hogy tudásunkat bizonyítsuk.

Az összehasonlító bemutatás során igazolást nyert, hogy az abakusszal ugyanolyan gyorsan oldhatók meg a műveletek, mint sikírásban. A bécsi jegyszámoló dobozzal jóval lassabban dolgoztunk, mert az ólom számtípusok szedésével sok idő telt el. A gyorsaság mellett még az is előnye az abakusznak, hogy tisztább, kisebb helyet foglal el és nem is mérgező, mint a bécsi jegyszámoló ólomtípusai.

Ez a nap mást is jelentett számunkra, nemcsak munkát. - Megtekintettük a három éve működő iskolát. Nagyon tetszett minden. A tanulócsoporthoz külön osztálytermük van, amelyekben magnetofon, lemezjátszó és írásvetítő is található.

Külön uttörőszoba is áll a diákság rendelkezésére. A hálótermek kényelmesek és otthonosak. 130 gyermek olthatja itt szomját a tudomány kutjából. A tanulás mellett különböző versenyekkel, énekkarral és játékokkal teszik változatosabbá az ifjúság életét. Szaválásból, több sportágból, élővilágból és orosz nyelvből rendeztek vetélkedőket. Náluk a szaválóversenyen két szabadon választott költeményt kellett előadni.

Az orosz és az élővilág verseny úgy zajlik, hogy a feltett kérdésekre egy héten belül kell válaszolni. A tanulók aktívan sportolnak is. Kedvelt a pingpong, a sakk és a futball. Kulturális programokban sincs hiány. Gyakran rendeznek kulturdélutánokat, s volt farsangi jelmezbál is.

Néhány szóval szeretnék megemlékezni arról is, hogy megtekintettük az ősi debreceni kollégiumot. Bebarangoltuk az összes termet, csak oda nem mentünk be, ahol a rengeteg könyvet tárolják. /12 teremben 360 ezer könyvet őriznek./ Az idegenvezető sokat beszélt arról, hogy milyen volt régen az élet a híres debreceni kollégium falai között. Erről a falakon függő képek is tanuskodnak. Megmutatták azt a széket is, amelyről Kossuth Lajos szónokolt.

A híres kollégium megtekintése után az állomásra indultunk, onnan pedig vissza Budapestre. Mindnyájan örültünk, hogy ennek a látogatásnak részesei lehettünk. Itt szeretnék azért is köszönetet mondani, hogy erre az érdekes utazásra bennünket választottak ki.

Ferenczi Olga
VI. osztályos tanuló

...

"Ki mit tud" .

Február 27-én rendeztük meg a "ki-mit-tud" vetélkedő második részét, amelyben szavalóink és népitáncosaink mutatkoztak be.

Elsőként a szavalók léptek közönség elé. Ők gyönyörűen előadott verseikkel emelték a vetélkedő színvonalát, amely megközelítette, sőt - sok vélemény szerint - túl is szárnyalta a nemrég lezajlott szavalóversenyét. Az alsó tagozatos pájtások közül külön dicséretet érdemel Moldován Eszter, szép versmondásáért. A felső tagozatos tanulók maradandó élményt nyújtó műsorából meg kell említeni Juhász B. Anna igen jól sikerült szavalatát.

Diákságunk körében egyre nagyobb népszerűségnek örvend a népitánc. Ennek megfelelően több táncsoportot is láttunk. A zsűrinek nagy gondot okozott a nagyszerű produkciók elbírálása.

Mikor a tanulók kipihenték a verseny okozta fáradságukat, Vitkai Lászlóné csapatvezető kihirdette a vetélkedő eredményét. Verskategória /alsó tagozat/ 1. Moldován Eszter /II. osztály/, 2. Sipos Ildikó /IV. osztály/, 3. Tormási Edit /gyengénlátó V. osztály/.

/Felső tagozat/: 1. Földi János /VIII.b. osztály/, Karabacos Márta /VII.a. osztály/, 2. Juhász B. Anna /VII.a. osztály/, 3. Babits Zsuzsanna /VIII.a. osztály/. Tánckategória: 1. IV. osztály, gyengénlátó V. osztály, 2. egyes csoport /gyengénlátó V. osztály, VI. osztály, VI.a. osztály, VIII.a. osztály/, 3. IV. osztály /lányok/.

Sok sikert kívánunk nekik!

Schuck Antal

- . -

F E L H I V A S

Szövetségünk Országos Elnöksége és Zenei Szakosztálya 1975-ben két zenei versenyt rendez:

a./ Magyaróta énekverseny, melynek kötelező anyaga a következő:

1. hallgató nóta,
2. lassu csárdás,
3. friss csárdás.

b./ Táncdal énekverseny, ahol 3 különböző stílust kell megszólaltatni:

1. közismert örökzöld sláger,
2. mai magyar szerző táncdala,
3. mai külföldi szám.

Mindkét verseny két forduló lesz, az első fordulót megyei szervezeteink rendezik meg, 1975. szept. 15-ig. A második fordulóra - azaz a döntőre - Budapesti Székházunkban kerül sor ez év novemberében.

Kérjük tagtársainkat, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a színesnek és érdekesnek ígérkező vetélkedőkön.

Jelentkezni lehet 1975. augusztus 2-ig, szombatig, a lakóhely szerint illetékes megyei szervezet titkárságánál.

A megyei szervezetek titkárainak az 1., 2., 3. helyezett nevét és teljes műsorát 1975. szept. 15. és 30. között kell eljuttatni Központunkba.

Az első helyezettek mindenképpen részt vesznek a döntőben, míg a 2. és 3. helyezettek esetleges indulásáról a rendezőség dönt.

A döntőben résztvevő versenyzőknek saját maguknak kell gondoskodni budapesti szállásról, míg az utazási költségeket megyei szervezeteink fedezik.

Mindkét budapesti döntőben kísérő hangszeregyüttes áll az énekesek rendelkezésére, de kivánság szerint saját kísérővel is szerepelhetnek.

Az országos döntőben az 1., 2., 3. helyezést elért versenyzők pénzjutalomban részesülnek. A két versenyre összesen 3.500.- Ft-ot bocsátott rendelkezésünkre az Országos Elnökség. Az egyes díjak összegét és azok elosztását a zsüri dönti el.

...

F E L H I V Á S

az 1975. évi Braille írás és olvasás versenyre.

Louis Braille /1809-52/ a pontírás megalapítója, 1825-ben - 150 évvel ezelőtt - a Francia Fiatal Vakok Intézetében - ahol ő tanult, majd tanított - ismertette a később róla elnevezett hatpontos írást, mi szerint a 6 pont elhelyezésével az abc összes betűit ki tudja fejezni. Lehetővé tette, hogy a vakok egymással írott nyelven is érintkezhessenek, megnyitva az utat - világszerte - a magasabb szintű oktatás felé.

A Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetsége a Braille-év alkalmából a vak tagtársak részére - folyó év októberében - országos pontíró és olvasó versenyt rendez.

I. A Pontíró és Olvasóverseny feltételei:

1. Az olvasó versenyt teljes- és rövidírási kategóriákban rendezzük meg.
2. A versenyen részt vehet a Szövetség minden vak tagja, azzal az előfeltétellel, hogy a pontírást ujjal kell olvasnia.
3. Mindkét versenykategóriában javasoljuk - ahol erre lehetőség van - a megyei elődöntők megtartását, vagy pedig az arra alkalmas versenyzők kijelölését és felkérését: augusztus 30-ig.
A rendezőség fenntartja magának azt a jogot, hogy ha valamelyik kategóriában az elődöntő szükségtelennek mutatkozik, a versenyt csak egy fordulóban tartsa meg.
4. A résztvevők teljesítményeit zsüri értékeli.
5. A versenyzők részére minden fordulóban más-más szöveget, a fordulón belüli egyes résztvevőknek pedig azonos, új, nyomtatott szövegpéldányt biztosítunk.
6. Az országos verseny döntőjébe akkor juthat egy-egy versenyző, ha:
 - a./ a teljesírási szöveget /három nyomtatott oldal/ legfeljebb nyolc perc alatt, 10 hibaponttal;
 - b./ a rövidírási szöveget /két nyomtatott oldal/ legfeljebb hét perc alatt 20 hibaponttal olvassa el.
7. A döntő zsürije nem értékeli annak a versenyzőnek teljesítményét, aki:
 - a./ a szövegből akár egy kétjegyű szót vagy kifejezést kihagy;
 - b./ egy szót vagy kifejezést megmásít és azt azonnal nem helyesbíti,
 - c./ a teljesírási anyagot legalább nyolc, a rövidírási anyagot pedig legalább hét perc alatt nem olvassa el.
8. A bírálók a fentiekén kívül a jó vagy rossz hangsúlyozást is figyelembe veszik.
9. A versenydíjak mindkét kategóriában azonosak.
10. A Budapesti és Pest-megyei Szervezet elődöntőjére jelentkezni lehet írásban vagy személyesen a szervezet irodájában /Bp. XIV. Május 1.ut

47./ 1975. augusztus 30-ig.

A jelentkezésnél kérjük annak pontos közlését, hogy a versenyzők melyik kategóriában, esetleg mindkettőben kívánnak-e részt venni.

II. A pontíróverseny feltételei.

1. A pontíró versenyt szintén teljes- és rövidírásu kategóriákban rendezzük meg.
2. A versenyen részt vehet a Szövetség minden vak tagja.
3. A résztvevőknek mindkét kategóriában tíz perces diktálási idő alatt azonos szöveget kell leírniok.
A teljesírás versenyben is a Szövetség kiadványaiban használt 45 rövidítés alkalmazása kötelező.
4. A diktálás teljesírás esetén percenként 15, rövidírás esetén pedig percenként 25 szótagos átlagsebességgel történik.
5. Az írás tetszés szerinti, saját táblával és pontozóval végezhető. Technikai könnyítés végett 28 soros tábla használatát ajánljuk. Az íráshoz csak a Szövetség által kiadandó, azonos minőségű és méretű papír használható.
6. Teljesírású verseny során, segédeszközként, a verseny előtt a 45 rövidítést tartalmazó táblázatot megkaphatják a résztvevők.
7. A versenyzők teljesítményét a bíráló bizottság értékeli. A bizottság hibának tekinti, ha a versenyző
 - a./ a szövegből kihagy;
 - b./ a szöveget megmásítja;
 - c./ helyesírási hibát, vagy
 - d./ ponthibát ejt, írásjeleket kihagy vagy tévesen alkalmaz.
8. A pontírásos olvasóverseny 3., 9. és 10. feltétele a pontíró versenyre is érvényes.

Dr. Domonkos János tanár,
kultúros.

- . -

K ö z l e m é n y e k

Látását 1974-ben elvesztett sorstársunk, aki korábban gépirónó volt, szívesen levelezne 24-30 év közötti hasonló sorsu mindkét nembeli tagtársakkal. Válaszokat sikírásban vár az alábbi címre: Nagy Katalin, 3070. Nagybátony, Mező Imre ut 5.

Elcserélném debreceni /a Nagyerdőtől 100 méterre lévő/ másfélszobás, összkomfortos, gázfűtéses tanácsi lakásomat, melyhez pince is tartozik, - budapestire vagy esztergomira. Ha szükséges, munkahelyet is cserélek. Cím: Fodor Imre telefonkezelő, 4028. Debrecen. Szabadság útja 88. III.13. Telefon: 14-088. 18 órától.

50 éves, lakással rendelkező özvegyasszony házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő csökkentlátó férfival. Leveleket "MEGÉRTÉS" jellegére kér a szerkesztőségbe.

22 éves kosárfonó fiatalember házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő sorstársnővel. Leveleket "Várok valakit" jellegére kér a szerkesztőségbe.

Gitár 200.- Ft-ért eladó. Érdeklődni lehet az alábbi címen: Vigan László-
né, 1036. Budapest, Szépvölgyi ut 1/b. I.em. 9. Naponta 17-19 óra között.

- . -

H a l á l o z á s

Meghaltak: Albert János /Gávavencsellő/, Balázs Béla /Egyek/, Balla Fe-
renc /Hugyag/, özv. Balogh Istvánné /Kőroszládány/, Balogh Istvánné /Kar-
cag/, özv. Barati Józsefné, Becski Gyuláné, Bordán Antalné, Dirnbach Er-
zsébet, Gottlieb Frigyes, Karsai Andrásné, Medgyesi János, Nyakó László,
Pikó József, dr. Radetzky László, Reizinger Róza, Tóth Julianna /Debrecen/,
Barta József /Nádudvar/, Bartos Antalné /Hajduböszörmény/, Bálint Béla
/Vanyarc/, Becsei Sándor, Fábrián Imre /Bercel/, Bella József, Kovács
Antal, Vékony Józsefné /Szentés/, Binder Erzsébet, Henk Ferenc /Dombóvár/,
Bódi István /Jászberény/, Bodnár Sándor, Szabó Kálmán /Or/, Bodor Lujza,
Harasztú Zsuzsanna, Jakab Rozália, Katona Józsefné, Meggyesi Ferenc, Ven-
czel Jánosné, Vincze Jánosné /Szeged/, Böszörményi József /Kántorjánosi/,
Budavári Ferenc /Nagybátony/, Cinege Ferenc, Dévényi Tihamér /Szolnok/,
Csatári Gábor /Békéscsaba/, Csákányi János, Gyimesi Ferenc, özv. Horváth
Istvánné, Kaszás László, özv. Lukács Józsefné, Pelle Pálné /Nagykanizsa/,
Csákvári Tamás /Orosháza/, id. Cseke József /Nemesnádudvar/, özv. Csohán
Lajosné /Garbolc/, Csonka Sándor /Tarpa/, Csordás Antal /Kevermes/, Dékány
Gyula, Dudás Lajosné, Fenyves Gyuláné, pestlőrinci Horváth János, Kertész
Mihályné, Kurutz Ilona, Losonczi György, Molnár György, dr. Nagyhágy László,
Nádai Sándor, Petényi Emilia, Pilep Ferencné, Salamon Györgyné, Solti
László, Szellák Lajos /Budapest/, Dohányos György /Csorvás/, Ésik Berta-
lan /Eperjeske/, id. Fodor István /Kisvárdá/, Földesi János /Tornyospálca/,
Franczel Mihály, Mányai Józsefné, Nagy Gyuláné, Orosz Erzsébet, özv. Vi-
rágh Istvánné /Nyiregyháza/, Gyórfi Károlyné /Nagykálló/, Hadházi Lászlóné
/Derecske/, Halmos József /Herend/, Hány Lajosné /Szeghalom/, Hegedüs Jó-
zsef /Belezná/, Hives Lászlóné /Karancsalja/, Hovodzák Mihály /Siófok/,
Jávör Gyula /Esztergom/, Józsa Imre /Kunhegyes/, Juhász Pál /Sámsonháza/,
Kányok Boldizsár /Rimóc/, Kaszás Sándor /Kisterenye/, Kecskés Gyuláné
/Battonya/, Klepaj Ferencné /Salgóbanya/, Kovács Ferenc /Tiborszállás/,
Kovács János /Magyarbánhegyes/, Kulcsár Péterné /Ramocsaháza/, Kuzma György,
Prémecz György /Tótszentmárton/, Lőrincz Imre /Héhalom/, Lőrincz Jenő
/Egyházasdengeleg/, özv. Lukács M. Jánosné /Békéssámson/, Magyar János
/Semlyénháza/, Mészáros János /Fülesd/, Miklya János /Békéscsaba/, Molnár
János /Dévaványa/, özv. Morvai Jánosné /Hódmezővásárhely/, Neuman Ignác,
özv. Varga Lászlóné, /Salgótarján/, Onderjó János /Tótkomlós/, Orsós Ist-
ván /Murakeresztúr/, Palatinus János /Törökszentmiklós/, özv. Paulus Já-
nosné /Simontornya/, Pelenta Ferencné /Tamási/, Petrován Pál /Nyirpilis/,
Pópa Györgyné /Kétegyháza/, özv. Pusztai Jánosné /Dejtár/, Radványi Vik-
torné /Vállaj/, Rácsai Mihály /Hajdusámson/, Sándor Istvánné /Vizslás/,
Sárhegyi Béláné /Békéscsaba/, Sári László /Kaba/, Schmidt Józsefné /Szo-
rosad/, Sebők Mihályné /Diósjenő/, Seperi György, Seperi Györgyné /Márok-
papi/, Simka István, Szücs József /Gárdony/, Sipos Bertalan /Zalakomár/,
Slégli Istvánné /Döbrököz/, Sümei Ferenc /Szeptenek/, Szigeti Józsefné
/Vésztő/, Tasszer Józsefné /Székesfehérvár/, Ujbányai Ferencné /Duna-
földvár/, Vas Mihály /Köröstarcsa/, Veres Lajos /Hajdúhadház/, Weisz Já-
nos /Paks/ tagtársaink. - Nyugodjanak békében!

- . -

Innen - onnan.

Vakot vezető készülék.

/Megjelent: "Handelsblatt, 1974.nov.26./

Zseblámpához hasonló kis készülék fogja a jövőben megkönnyíteni a Szövet-
ségi Köztársaságban élő mintegy 60.000 vak életét. A fehér botot és kísérő

farkaskutyát pótló készüléket a wetzlari Leitz-művek állítják elő, a szövetségi tudományügyi minisztérium támogatásával /az 560.000 márkára becsült összes költség felét viseli a gyár, felét a minisztérium/. A készülék olyképp működik, hogy a benne lévő fotocella a beeső fényt a vak számára érezhető elektromos impulzusokká alakítja át. Mennél erősebb a fényhatás, annál erősebb az impulzus.

Wetzlarban remélik, hogy már jövőre sikerül előállítani egy egyszerű kivitelű prototípust, amely a gyakorlati próba céljaira szolgál. Végleges formájában előreláthatólag 1976-ban kerül piacra a gyártmány.

A Leitz-művek egy évig foglalkozott a minisztériumi megbízás teljesítésével. Vakok segítségével elsősorban is azt állapítják meg, hogy milyen kívánalmaknak kell egy ilyen készüléknek megfelelnie. A vakok meglehetősen eltérő módon reagáltak a tervekre; egy részük egészen egyszerű készüléket akart kapni, más részük viszont a szemet csaknem teljesen pótló, tökéletes konstrukcióra tartott igényt.

Végül is abban állapodtak meg a konstruktőrök, hogy az előállítandó készülék minimum 3 méter távolságból észleli a lépcsőket vagy járdaszegélyt, még hozzá úgy, hogy hozzávetőleg a távolságot is tudomására hozza viselőjének.

Mind a minisztérium, mind a gyár abból indul ki, hogy a készüléknek nem szabad 1.000 márkánál többbe kerülnie. Ez az az összeg, amelyet a betegbiztosítók pl. egy-egy üvegszemért hajlandók folyósítani.

...

Mágneses szemhéjak.

Az arcizombénulás súlyos következményekkel járhat: a beteg nem tudja mozgatni a szemhéját, s nem képes teljesen becsukni a szájszögletét /az érintett oldalon az arcizmai felett sem tud uralkodni, s a homlokát sem tudja ráncolni/. A szájszöglet nyitvamaradása nem okoz sok bajt, ellenben az állandóan nyitott szemhéj veszélyezteti a szem épségét: kiszáradás, gyulladás, daganat és a szaruhártya megzavarosodása lehet a következménye. Operációval csak ritkán tudnak segíteni ilyen betegen. Éppen ezért fontos a müncheni plasztikai sebészeti klinika kutatóinak egészen új és meglepően egyszerű eljárása. Ezzel csaknem teljesen helyre lehet állítani a szemhéj működőképességét, meg lehet oldani a szemgolyónak könnyel való kenését. A módszer abból áll, hogy mind a felső, mind az alsó szemhéjba műtéti uton parányi mágneset építenek be. A mágnes platina-kobalt, szamárium-kobalt, vagy stroncium-kobalt ötvözetből áll és olyan formájúra készítik, hogy pontosan a szemhéj görbületéhez illeszkedjék. A két mágnes erősségét úgy méretezik, hogy erőterük és az épen maradt szemhéjemelő izmok között meghatározott egyensúlyi helyzet álljon fenn. Ha a beteg le akarja hunyni a szemét, a szemhéjat nyitvatartó izom - amelyet a bénulás érintetlenül hagy, ellentétben a záróizmokkal - elernyed, s így a szemhéj néhány milliméternyit leereszkedik. Ekként a mágnesek - amelyek eddig nem vonzották egymást - eléggé közel kerülnek egymáshoz, hogy vonzásuk érvényesülhessen: a szemhéjak gyorsan és teljesen összezáródnak.

...

A sajtóban többször jelennek meg olyan hírek, hogy sikerült teljesen világtalan személynek különböző elektromos készülékek, vagy szemátültetés segítségével a látását visszaadni. A szemorvosok foglalkoztak ezzel a kérdéssel és nyomatékosan felhívják a vakokat és a közvéleményt arra, hogy ezek a közlések sajnos alaptalanok. Kétségtelen, hogy a szemészet nagy fejlődést ért el, javult a szaruhártya átültetés, a szürkehályog

műtét, a glaukoma gyógyításának hatásossága, különösen jó eredményeket ér el a microchirurgia és a léser sugár használata, de egyelőre még távol van a látás teljes hiányának elektromos, vagy más uton való pótlása.

...

Az NDK Vakok és Gyengénlátók Szövetsége háromtagú Irak-i vakügyi delegációt fogadott, akiket az NDK vakügyi szervezeteivel ismertetett meg. E tanulmányutra 1974. végén került sor és viszonzása volt az NDK Vakok és Csökkentlátók Szövetsége küldöttségének 1973. évben tett iraki látogatásának.

...

Az NDK Vakok és Gyengénlátók Szövetsége megállapodott az NDK Vöröskereszt szervezetével, amelyben a Vöröskereszt vállalta, hogy támogatja a Szövetség helyi szerveinek a működését, kísérelőt, felolvasót biztosít a látási fogyatékosok számára.

...

Érdekesen fejlődik az USA-ban a vakok elemi oktatása. Lassanként a vak gyermekek többsége az elemi iskolában a látókkal együtt tanul és külön gyógypedagógus oktatja őket azokra a speciális ismeretekre /Braille-írás, stb./, amelyek a látás hiányával függnék össze. Az iskolában ugyanugy megkövetelik tőlük a tudást, mint a látó tanulóktól.

- . -